

RTU studiju kurss "Translatoloģijas teorētiskās koncepcijas"

33000 Datorzinātnes, informācijas tehnoloģijas un enerģētikas fakultāte

Vispārējā informācija

Kods	VIA602
Nosaukums	Translatoloģijas teorētiskās koncepcijas
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Larisa Iljinska - Doktors, Profesors
Mācībspēks	Tatjana Smirnova - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 4.5 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	EN
Anotācija	Studenti attīsta savu kompetenci tulkošanas teorijā, kas apgūta bakalaura studiju programmas laikā. Diskusijas un tulkošanas problēmu risināšana palīdz studentiem uzlabot savas profesionālās iemaņas. Studiju kursa ietvaros studentiem tiek piedāvāts literatūras saraksts par tulkošanas teoriju, rosinot studentus patstāvīgi lasīt par apgūstamo studiju kursu. Notiek lekcijas un semināri par tulkošanas teorijas izvēlētajām tēmām, kā arī studentus ierosina piedalīties kritiskajās diskusijās. Studentiem patstāvīgi ir jālasa dažādi materiāli par apgūstamo vielu. Nepieciešams individuāls darbs ar konspektiem, teorētiskiem materiāliem, lai iepriekš sagatavotos diskusijām auditorijā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir attīstīt studējošo kritisko domāšanu par tulkošanas dažādām pieejām (filozofiskā, lingvistiskā, sociolingvistiskā, literārā, tehniskā, semiotiskā, datorizētā, u.c.) un pilnveidot studējošo pamatzināšanas, kuras var izmantot praksē. Studiju kursa uzdevumi: - pilnveidot studējošo teorētiskās un praktiskās pamatzināšanas par tulkošanas teorijas dažādiem jēdzieniem; - izvērtēt modernās lingvistikas ietekmi uz interlingvālās tulkošanas teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem: nozīmes jēdziens tulkošanā, ekvivalence, atbilstība un debātes par ekvivalences jēdzienu; - apspriest profesionālus un praktiskus jautājumus, kas saistīti ar rakstisko un mutisko tulkošanu.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Tulkošanas teorijas literatūras pārzināšana; attiecīgo jēdzienu analīze; diskusijās iegūto zināšanu praktiskais pielietojums, tulkojumu analīze un tulkošanas problēmu risināšana.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. The Translation Studies Reader. L. Venuti (Ed), 4th edition. Routledge, UK, 2021. 2. Meaning in Translation: Illusion of Precision. Iljinska, L., Platonova, M. (Eds), Cambridge Scholas Publishing, UK, 2016. 3. The Routledge Handbook of Translation History. Rundle Ch. (Ed). Routledge, UK, 2022. Papildu/Additional: 1. Exploring the Implications of Complexity Thinking for Translation Studies. K. Marais, R. Meylaerts (Eds). Routledge, UK, 2022. 2. Marais, K. A (bio)semiotic Theory of Translation: The Emergency of Social-cultural Reality. Routledge, UK, 2020. 3. Gallai, F. Relevance Theory in Translation and Interpreting: A Cognitive-Pragmatic Approach. Routledge, USA, 2023. 4. Key Themes and New Directions in Systemic Functional Translation Studies. Bo Wang, Yuanyi Ma (Eds). Routledge, USA, 2022. 5. Hermans, Th. Crosscultural Transgressions: Research Models in Translation: v. 2. Historical and Ideological Issues. Routledge, UK, 2017. 6. Olohan, M. Intercultural Faultlines: Research Models in Translation Studies: v. 1. Textual and Cognitive Aspects. Routledge, UK, 2017.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Angļu valodas zināšanas B2 līmenī saskaņā ar Eiropas kopējām pamatnostādņēm valodu apguvē.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Ievadlekcija: tulkošanas mācība; tulkotājs; mācību iestādes. Teksta lingvistika un tulkojums.	2	2	0	0
Tulkošanas mācības galvenie aspekti: tulkošanas jēdziens; tulkojums kā oriģināla dokumenta atveidojums.	2	2	0	0
Tulkošanas process: tulkošanas vienības; lineārais modelis; trīs posmu saziņas saite tulkošanas procesā.	2	2	0	0
Ekvivalence un ekvivalences ietekme: lingvistiskās nozīmes un ekvivalences būtība.	2	4	0	0
Ekvivalence un ekvivalences ietekme: dinamiskā ekvivalence salīdzinājumā ar formālo; Skopos teorija.	2	4	0	0
Pārveidošanas pieeja tulkošanā: salīdzinoši aprakstošais tulkošanas pārveidojumu modelis.	2	2	0	0
Tulkošanas funkcionālās teorijas: tekstu veidi. Skopos teorija; tulkojuma orientēta teksta analīze.	2	4	0	0
Diskurss un tulkošana: Diskurss, reģistra un žanra analīze.	2	4	0	0
Semantika un tulkošana. Lingvistiskās nozīmes veidi un to pārņemšana tulkošanas procesā.	2	4	0	0

Terminoloģija un zinātne. Terminoloģijas tulkošana: paralēlie teksti, atbilstība, standartizācija.	2	4	0	0
Pragmātika un tulkošana. Diskursa un konteksta analīze. Pragmātiska analīze.	2	4	0	0
Tulkošana un dekonstrukcija: lingvistiskā kodēšana, atšifrēšana, atkārtota kodēšana.	2	4	0	0
Aprakstošs tulkojums: tulkošanas normas un metodes; saturs un uzbūve; 'pieņemamība' un 'atbilstība'.	2	4	0	0
Kulturālais konteksts: kulturālās problēmas; starpkultūru vide; neekvivalenta leksika.	2	4	0	0
Tulkošanas kvalitāte: tulkošanas kultūra un politika; 'foreignizing' vs. 'domesticating'.	2	4	0	0
Tulkošanas modeļi. Teorētiskais modelis. Analoga modelis. Modeļi un normas.	2	4	0	0
Tulkošanas līdzekļi: mašīntulkošana, tulkošanas programmas, tulkošana un informācijas tehnoloģijas.	2	2	0	0
Mutiskā tulkošana: konsekutīvās tulkošanas principi; piezīmju veidošana; komunikatīvās prasmes.	2	2	0	0
Tulkotāja prasmes: profesionālā ētika; tulka atbildība; tulka uzticamība, tulkojuma kvalitāte.	2	2	0	0
Tulkošana kā starpdisciplīna: starpdisciplīnu pieejas; integrētā pieeja.	2	2	0	0
Seminārs. Tests, diskusijas, problēmu risināšana.	8	8	0	0
Kopā:	48	72	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj pilnveidot teorētiskās un praktiskās pamatzināšanas par tulkošanas teorijas jēdzieniem. Demonstrē prasmi tulkošanas jēdzienu precīzā lietošanā.	Diskusijas, semināri, eksāmens.
Spēj izvērtēt modernās lingvistikas ietekmi tulkošanas teorētiskajos un praktiskajos aspektos.	Gadījumu analīze, semināri, eksāmens.
Spēj iztirzāt profesionālos praktiskos jautājumus, aptvert dažāda veida tulkošanas problēmas un attīstīt stratēģiju to atrisināšanai rakstiskās un mutiskās tulkošanas jomā.	Gadījumu analīze, diskusijas, semināri, eksāmens.
Pārzina dažādas metodes tulkojamā materiāla pētīšanā maģistra darba izstrādei. Spēj izstrādāt vadlīnijas dažādu tulkošanas metožu izmantošanai, lai tās pielietotu avota teksta tulkošanā, izstrādājot maģistra darbu.	Gadījumu analīze, semināri, eksāmens.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Dalība diskusijās	10
Semināri	20
Gadījumu analīze	20
Eksāmens	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt. d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	4.5	2.0	1.0	0.0		*	